

จุลสารข่าวส่วนเสริมสร้างวินัย สำนักบริหารกลาง ฉบับที่ ๔ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒

.....
จุลสารข่าวส่วนเสริมสร้างวินัย ฉบับนี้ขอเสนอความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกรณีตัวอย่าง
การกระทำผิดวินัย ผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ที่เว็บไซต์ของส่วนเสริมสร้างวินัย สำนักบริหารกลาง

กรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย

ผิดวินัย...เพราะลงชื่อปฏิบัติงานแต่ไม่นั่งโต๊ะทำงานให้แล้วเสร็จ

ข้าราชการถือเป็นอาชีพที่ต้องดำรงสถานะอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี โดยนอกจากจะต้องปฏิบัติหน้าที่
อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังต้องรักษาวินัยอย่างเคร่งครัดโดยไม่กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามและต้องปฏิบัติตาม
ตามระเบียบของทางราชการ หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามย่อมเป็นการกระทำผิดวินัยและต้องรับโทษทางวินัย
ตามที่กฎหมายกำหนด

แต่อย่างไรก็ตาม การพิจารณาโทษทางวินัยว่าเป็นความผิดวินัยระดับใด ย่อมขึ้นอยู่กับกรกระทำ
หรือพฤติการณ์ของข้าราชการและบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดความผิดและบทลงโทษไว้ ซึ่งผู้มีอำนาจ
ย่อมไม่อาจใช้อำนาจลงโทษทางวินัยเกินกว่าหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดไว้ได้

ดังเช่นคดีปกครองที่นำมาเสนอในฉบับนี้ เป็นกรณีที่ข้าราชการมาลงชื่อในสมุดลงเวลาปฏิบัติราชการ
แต่ไม่อยู่ที่โต๊ะทำงานและไม่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้แล้วเสร็จ และต่อมาถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง
ไล่ออกจากราชการ เนื่องจาก (๑) ขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งในหน้าที่ราชการ
โดยชอบด้วยกฎหมาย และ(๒) ไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ และละทิ้ง
หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ข้อเท็จจริงในคดีนี้มีว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นพนักงานเทศบาล ตำแหน่งนิติกร ระดับ ๕ ได้รับมอบหมาย
จากนายกเทศมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดี) ให้ยกร่างเทศบัญญัติของเทศบาลให้เป็นปัจจุบัน และรับผิดชอบงานคดีเกี่ยวกับ
การค้างชำระภาษีอากร โดยกำหนดให้รายงานความคืบหน้าทุกเดือน แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย
ให้แล้วเสร็จ และไม่รายงานความคืบหน้างานคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงให้ผู้ฟ้องคดีส่งมอบงานคืน และตรวจสอบจึงพบว่า
ผู้ฟ้องคดีมีพฤติกรรมมาลงลายมือชื่อในสมุดลงเวลาปฏิบัติราชการในตอนเช้าและในเวลากลับ แต่ไม่อยู่ปฏิบัติงาน
ที่โต๊ะทำงาน โดยในตอนเช้าส่วนมากจะนั่งพูดคุยกับผู้อำนวยการ ตอนสายไปคุยกับพนักงานขับรถยนต์บ้าง
ไปห้องสมุดบ้าง ตอนเที่ยงจะไปรับประทานอาหารกับภรรยา และกลับเข้าสำนักงานเทศบาล

ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้นำคดีมายื่นฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่ง
ลงโทษไล่ออกจากผู้ฟ้องคดีออกจากราชการดังกล่าว

พฤติกรรมดังกล่าวถือเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่ผู้ฟ้องคดีได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้รับผิดชอบ
แต่กลับละเลยไม่เอาใจใส่ในงานดังกล่าว และมาลงชื่อปฏิบัติงานแต่ไม่ปฏิบัติงาน เป็นเหตุให้ไม่อาจปฏิบัติงานที่
ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ถือเป็นการขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
ที่สั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นการทอดทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

แต่การที่...

แต่การที่ผู้ฟ้องคดีไม่ดำเนินการยกเว้นโทษชั่วคราวตามที่ได้รับมอบหมายให้แล้วเสร็จนั้น มีผลเพียงทำให้เทศบาลจะต้องบังคับใช้เทศบัญญัติที่ไม่เป็นปัจจุบันเท่านั้น แต่ไม่ถึงกับทำให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงแก่เทศบาล ส่วนงานติดตามคดีการค้างชำระภาษีอากร ผู้ถูกฟ้องคดีได้เรียกงานดังกล่าวคืน ดังนั้น จึงยังไม่ปรากฏว่างานในหน้าที่ที่ผู้ฟ้องคดีได้รับมอบหมายได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าการขัดคำสั่งหรือการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงตามข้อ ๙ วรรคสอง ของประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาล เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวนการลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ แต่อย่างไร

สำหรับการมาลงชื่อในสมุดลงชื่อปฏิบัติราชการ โดยไม่อยู่ที่โต๊ะทำงาน แต่จะอยู่ในบริเวณสำนักงานหรือในบริเวณที่สามารถติดตามได้นั้น ถือเป็นการละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และมีได้เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ราชการ ประกอบกับไม่เข้าลักษณะเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรตามข้อ ๑๓ วรรคสอง ของประกาศฉบับเดียวกัน

พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นความผิดฐานไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ อันเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจตามกฎหมายในการพิจารณากำหนดโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงได้ตามความเหมาะสม

ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการอันเป็นโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงจึงเป็นการใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๘๙/๒๕๕๘)

คดีนี้เป็นอุทธรณ์ที่ดีสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐว่า การที่ผู้บังคับบัญชาได้มอบหมายงานอย่างหนึ่งอย่างใดให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชารับผิดชอบ ผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติงานด้วยความอดทนและเอาใจใส่ เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล นอกจากนี้ คดีนี้ยังเป็นบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีสำหรับผู้มีอำนาจออกคำสั่งทางปกครองว่า นอกจากจะต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่แล้ว การใช้อำนาจนั้นจะต้องอยู่ภายในขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น ดังเช่นกรณีที่กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของลักษณะการกระทำที่เป็นความผิดวินัยไว้ การพิจารณาลงโทษทางวินัยจะต้องเป็นไปตามกฎหมายดังกล่าวกำหนด การใช้อำนาจพิจารณาโทษทางวินัยเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากการกระทำผิดที่กฎหมายกำหนดอาจเข้าข่ายเป็นการใช้อำนาจโดยมีอคติลำเอียงหรือกลั่นแกล้งได้